EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.1.2019
COM(2019) 48 final

2019/0009 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EU) nr 508/2014 vad gäller vissa regler som rör Europeiska havs- och fiskerifonden med anledning av Förenade kungarikets utträde ur unionen

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Förenade kungariket anmälde den 29 mars 2017 sin avsikt att utträda ur unionen i enlighet med artikel 50 i fördraget om Europeiska unionen. Detta innebär att om avtalet om utträde inte ratificeras kommer unionens primär- och sekundärrätt att upphöra att vara tillämplig på Förenade kungariket från och med den 30 mars 2019 (nedan kallad *utträdesdagen*). Förenade kungariket blir då ett tredjeland.

I kommissionens meddelande *Förberedelser inför Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen den 30 mars 2019: beredskapsplan* av den 13 november 2018 anges de beredskapsåtgärder som kommissionen planerar att vidta om inget utträdesavtal träder i kraft på utträdesdagen. I meddelandet angav kommissionen de åtgärder som den anser nödvändiga, och erinrade om att ytterligare åtgärder kan bli nödvändiga i ett senare skede. I meddelandet presenterades också sex allmänna principer som beredskapsåtgärder på alla nivåer bör följa. Dessa omfattar principer att åtgärder inte bör reproducera unionsmedlemskapets fördelar eller villkoren i en eventuell övergångsperiod enligt utkastet till utträdesavtal, att de bör vara tillfälliga och i princip inte gälla längre än till slutet av 2019 och att de ska antas ensidigt av Europeiska unionen enligt dess intressen och därför i princip kan upphävas av Europeiska unionen när som helst.

Europeiska rådet (artikel 50) upprepade den 13 december 2018 sin uppmaning till intensifiering av arbetet med att på alla nivåer förbereda för följderna av Förenade kungarikets utträde, med beaktande av alla tänkbara utfall. Kommissionen lade fram ett åtgärdspaket den 19 december 2018 som svar på denna uppmaning. Den 17 och 18 december 2018 fastställde rådet (jordbruk och fiske) fiskemöjligheterna för 2019. På grundval av detta och med hänsyn tagen till pågående kontakter med medlemsstaterna om de betydande negativa följderna för fiskerisektorn av ett brittiskt utträde utan ett utträdesavtal, och det faktum att berörda parter inte själva kan lindra dessa negativa konsekvenser har kommissionen dragit slutsatsen att två beredskapsåtgärder är nödvändiga för fiskerisektorn. Parallellt med denna åtgärd för att ändra Europeiska havs- och fiskerifonden föreslår kommissionen en åtgärd om hållbar förvaltning av externa fiskeflottor.

Enligt förordning (EU) nr 1380/2013[1] (grundförordningen om den gemensamma fiskeripolitiken) har unionsfiskefartyg lika tillträde till unionens vatten och resurser med förbehåll för reglerna i den gemensamma fiskeripolitiken. Från och med utträdesdagen kommer den gemensamma fiskeripolitiken inte längre att tillämpas på Förenade kungariket. Förenade kungarikets vatten (12 nautiska mil territorialhav och angränsande exklusiva ekonomiska zon) är då inte längre en del av unionens vatten. Om det inte finns bestämmelser som föreskriver något annat så skulle tillträdet till varandras vatten inte längre vara automatiskt. Grundscenariot om det inte finns andra arrangemang är att unionsfiskefartyg inte längre skulle tillåtas att fiska i Förenade kungarikets vatten och vice versa.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG (EUT L 354, 28.12.2013, s. 22).

Fiskerisektorn är en viktig del i många kustregioners ekonomiska liv i Europeiska unionen. Mot bakgrund av den betydande osäkerheten, i avsaknad av ett avtal med Förenade kungariket, riskerar unionsfartyg att förlora tillträde till dessa vatten och fiskemöjligheterna i dem. Detta skulle få omedelbar betydande inverkan på EU-flottans fiskeverksamhet, sysselsättning och ekonomisk avkastning.

Bruttomervärdet av fisket i EU var 4,5 miljarder EUR 2016. Cirka 150 000 arbetstillfällen är beroende av fisket, huvudsakligen i kustområden där sysselsättningsmöjligheterna är begränsade. Fiskeverksamhet genererar också sysselsättning i andra anknutna sektorer: för varje yrkesfiskare skapas mellan 0,5 och 1 heltidsekvivalent sysselsättning i anknuten verksamhet. Medlemsstaterna bedriver fiskeverksamhet till ett värde av 585 miljoner EUR i Förenade kungarikets vatten. Åtta medlemsstaters[2] totala beroende av Förenade kungarikets vatten uppgår till genomsnitt 14 % av deras totala landningar, från 50 % för den belgiska flottan till 1 % för Spanien. På lokal nivå kan den socioekonomiska effekten vara betydande om fiskefartygen är särskilt beroende av tillträdet till Förenade kungarikets vatten. Fiskerisektorn sammankopplar också verksamhet i anslutning därtill i både tidigare och senare led.

Konsekvenserna av en plötslig stängning av Förenade kungarikets vatten för unionens fiskefartyg skulle därför vara betydande för vissa flottsegment med starka negativa ekonomiska effekter i vissa regioner och kustsamhällen. Eftersom regioner i flera medlemsstater längs Atlant- och Nordsjökusten skulle påverkas kräver en sådan nödsituation lösningar som är samordnade på EU-nivå.

Utrymmet för att mildra effekterna i denna situation skulle vara begränsat. Unionsfiskefartygen skulle kunna få tillgång till Förenade kungarikets nuvarande fångster i unionens vatten, men det kanske inte finns en fullständig överensstämmelse mellan de berörda arterna. De fartyg och flottsegment som drabbas värst av en stängning av Förenade kungarikets vatten är inte nödvändigtvis desamma som bedriver fiske efter de arter som skulle bli tillgängliga i unionens vatten. Dessutom finns det gränser för hur mycket fiskeansträngning som kan omdirigeras från Förenade kungarikets vatten till unionens vatten av skäl som rör kostnadseffektivitet och fångsternas kvalitet. Kravet på att fiskeverksamheten ska vara hållbar kan också begränsa en omdirigering och koncentration av fiskeansträngningen i unionens vatten. Dessa alternativ skulle därför endast delvis kunna kompensera för ekonomiska förluster för unionsfiskefartyg till följd av förlorat tillträde till Förenade kungarikets vatten. De ekonomiska konsekvenserna för de berörda EU-flottsegmenten skulle fortsätta att vara mycket stora.

Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014[3], finansierar EU:s havs- och fiskeripolitik för 2014–2020. Fonden är en av fem europeiska struktur- och investeringsfonder som kompletterar varandra och ska främja en återhämtning som bygger på tillväxt och nya jobb i Europa. Fonden hjälper fiskare i övergången till hållbart fiske, stöder kustsamhällen i diversifieringen av deras ekonomier och finansierar projekt som skapar nya arbetstillfällen och förbättrar livskvaliteten utefter Europas kuster.

---

2 Belgien, Danmark, Frankrike, Tyskland, Irland, Nederländerna, Spanien, Sverige

3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 av den 15 maj 2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006, (EG) nr 1198/2006 och (EG) nr 791/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1255/2011 (EUT L 149, 20.5.2014, s. 1).

Åtgärder finns redan inom ramen för EHFF-förordningen för att mildra negativa ekonomiska effekter till följd av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen under hela produktions- och saluföringskedjan. Vid delad förvaltning kan de medlemsstater som berörs av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen besluta att omdirigera tillgängliga anslag till sådana åtgärder som krävs för att mildra dess följder. Detta handlingsutrymme är dock för närvarande begränsat till vissa prioriteringar. Detta skulle begränsa det manöverutrymme som medlemsstaterna har för att mildra konsekvenserna av en stängning av Förenade kungarikets vatten för sina flottor och skulle begränsa effektiviteten av dessa åtgärder.

I EHFF-förordningen anges detaljerade regler och arrangemang för beviljande av ekonomisk kompensation till fiskare och ägare till fiskefartyg vid tillfälligt upphörande med fiskeverksamheten. De kriterier som fastställts för att möjliggöra tillfälligt upphörande medger inte kompensation till följd av en medlemsstats utträde ur Europeiska unionen och den därmed efterföljande förlusten av tillträde till och fiskemöjligheter i den statens vatten.

Utöver de åtgärder som redan finns enligt EHFF-förordningen införs genom detta förslag en möjlighet att tillhandahålla offentligt stöd för tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet till fiskare och aktörer som har ett avsevärt beroende av tillträdet till Förenade kungarikets vatten och som påverkas av en stängning av Förenade kungarikets vatten. Denna åtgärd bör vara tillgänglig från och med dagen efter den dag då unionsrätten upphör att gälla för Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.3 i fördraget om Europeiska unionen.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 av den 15 maj 2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006, (EG) nr 1198/2006 och (EG) nr 791/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1255/2011.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

De föreslagna åtgärderna har utformats i enlighet med målet för den gemensamma fiskeripolitiken och är förenliga med unionens politik för hållbar utveckling.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden är artiklarna 42 och 43.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

- **Subsidiaritetsprincipen**

Den föreslagna akten skulle ändra unionens förordning (EU) nr 508/2014 och föreskriva åtgärder för att mildra de ekonomiska konsekvenserna för unionsfartyg som påverkas av en eventuell stängning av Förenade kungarikets vatten på grund av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen. Åtgärder på unionsnivå är därför nödvändiga, eftersom resultatet inte kan uppnås genom åtgärder på medlemsstatsnivå. Bestämmelserna i detta förslag genomförs

inom ramen för delad förvaltning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1046[4].

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Den föreslagna förordningen anses proportionerlig, eftersom den syftar till att säkerställa att allvarliga ekonomiska konsekvenser på grund av Förenade kungarikets utträde från unionen minskas.

- **Val av instrument**

Denna akt är en ändring av en förordning.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Detta är inte tillämpligt eftersom detta förslag föranleds av en händelse som är exceptionell, tillfällig och unik.

- **Samråd med berörda parter**

De utmaningar som uppstår till följd av Förenade kungarikets utträde ur unionen och möjliga lösningar har tagits upp av olika berörda parter inom fisket och företrädare för medlemsstaterna. Alla aktörer, intressenter och berörda medlemsstater har understrukit behovet av att säkerställa adekvat ersättning om fiskemöjligheter inte längre skulle vara tillgängliga på grund av Förenade kungarikets utträde ur unionen.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Någon extern experthjälp har inte behövts.

Konsekvensbedömning

En konsekvensbedömning behövs inte på grund av den exceptionella situationen och det begränsade behovet under den period under vilken Förenade kungarikets ändrade status genomförs. Inga alternativa strategiska lösningar finns, materiellt och rättsligt sett, till den föreslagna lösningen.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Ej tillämpligt.

- **Grundläggande rättigheter**

Förslaget får inga följder för skyddet av de grundläggande rättigheterna.

[4] Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

4. BUDGETKONSEKVENSER

Den föreslagna ändringen medför inga ändringar av den fleråriga budgetramen, de årliga taken, eller för åtaganden och betalningar enligt bilaga I till förordning (EU) nr 1311/2013[5]. Förslaget består av tidigarelagda betalningsbemyndiganden och är budgetneutralt under programperioden.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Ej tillämpligt.

[5] Rådets förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013 av den 2 december 2013 om den fleråriga budgetramen för 2014–2020 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 884).

2019/0009 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EU) nr 508/2014 vad gäller vissa regler som rör Europeiska havs- och fiskerifonden med anledning av Förenade kungarikets utträde ur unionen

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 42 och 43.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag[6],

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[7],

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

(1) Förenade kungariket anmälde den 29 mars 2017 sin avsikt att utträda ur unionen i enlighet med artikel 50 i fördraget om Europeiska unionen. Fördragen kommer att upphöra att vara tillämpliga på Förenade kungariket från och med den dag då ett avtal om utträde träder i kraft eller, om det inte finns något sådant avtal, två år efter anmälan, dvs. från och med den 30 mars 2019 om inte Europeiska rådet i samförstånd med Förenade kungariket enhälligt beslutar att förlänga denna tidsfrist.

(2) Avtalet om utträde innehåller villkoren för tillämpningen av bestämmelserna i unionsrätten och i Förenade kungariket efter den dag då fördragen upphör att vara tillämpliga på och i Förenade kungariket. Om avtalet träder i kraft kommer den gemensamma fiskeripolitiken att vara tillämplig på och i Förenade kungariket under övergångsperioden i enlighet med det avtalet och kommer att upphöra att vara tillämplig vid utgången av den perioden.

(3) När den gemensamma fiskeripolitiken upphör att tillämpas på Förenade kungariket kommer Förenade kungarikets vatten (territorialhav och angränsande exklusiva ekonomiska zon) inte längre vara en del av unionens vatten. Vid ett oordnat utträde finns det följaktligen en risk för att unionsfartygen förlorar tillträdet till dessa vatten och fiskemöjligheter i dessa från och med den 30 mars 2019. Detta skulle få betydande effekter på unionsflottans fiskeverksamhet och ekonomiska avkastning.

(4) Det finns redan åtgärder inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014[8] som kan användas för att mildra negativa ekonomiska effekter till

6

7

8 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 av den 15 maj 2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006,

följd av Förenade kungarikets utträde ur unionen under hela produktions- och saluföringskedjan.

(5) I förordning (EU) nr 508/2014 anges regler och arrangemang för beviljande av ekonomisk kompensation till fiskare och ägare av fiskefartyg vid tillfälligt upphörande med fiskeverksamheten. De kriterier som fastställts för att möjliggöra tillfälligt upphörande medger inte kompensation till följd av en medlemsstats utträde ur unionen och den därmed efterföljande förlusten av tillträde till och fiskemöjligheter i den statens vatten.

(6) Utöver de åtgärder som redan finns enligt förordning (EU) nr 508/2014 bör det, för de negativa ekonomiska effekter som orsakas av en medlemsstats utträde ur unionen, finnas offentligt stöd för tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet för fiskare och aktörer som har ett avsevärt beroende av tillträdet till Förenade kungarikets vatten.

(7) Förordning (EU) nr 508/2014 bör därför ändras i enlighet med detta.

(8) De återstående anslagen finns tillgängliga för att avsättas för åtgärder som mildrar följderna av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen.

(9) För enkelhetens skull uppmanas de berörda medlemsstaterna att överväga att kombinera ändringar i sina operativa program inom ramen för artikel 22.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013[9].

(10) I enlighet med artikel 4.3 i rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71[10] inträder upphörandet av tillämpningen av rättsakter som har fastställts till ett bestämt datum vid utgången av den sista timmen av den dag som infaller på detta datum. Denna förordning bör därför tillämpas från och med dagen efter den dag då fördragen upphör att vara tillämpliga på och i Förenade kungariket.

(11) Denna förordning bör träda ikraft så snart som möjligt och bör tillämpas från och med dagen efter den dag då fördragen upphör att vara tillämpliga på och i Förenade kungariket, om inte ett utträdesavtal med Förenade kungariket har ingåtts eller den tvåårsperiod som avses i artikel 50.3 i fördraget om Europeiska unionen har förlängts.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EU) nr 508/2014 ska ändras på följande sätt:

(1) I artikel 13 ska följande punkt läggas till som punkt 9:

”9. Medlemsstaterna ska ha möjlighet att överskrida det belopp som anges i punkt 2 och att underskrida de belopp som anges i punkterna 3–6 för att stödja åtgärderna i artikel 33 i denna

---

(EG) nr 1198/2006 och (EG) nr 791/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1255/2011 (EUT L 149, 20.5.2014, s. 1).

9 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (*EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).*

10 Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister (EGT L 124, 8.6.1971, s. 1).

förordning om Förenade kungariket inte utvidgar tillträdesrätten till Förenade kungarikets vatten för unionsfiskefartyg som har ett avsevärt beroende av tillträdet till de vattnen för sin fiskeverksamhet, i det fall fördragen upphör att vara tillämpliga på Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.3 i fördraget om Europeiska unionen. ”

(2) I artikel 25 ska följande punkt införas som punkt 3a:

”3a. EHFF:s samlade finansiella bidrag till de åtgärder som avses i artikel 33 i denna förordning och som får stöd för att hantera följderna av att Förenade kungariket inte utvidgar tillträdesrätten till Förenade kungarikets vatten för unionsfiskefartyg som har ett avsevärt beroende av tillträdet till dessa vatten för att bedriva fiskeverksamhet, om fördragen upphör att vara tillämpliga på Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.3 i fördraget om Europeiska unionen, ska inte beaktas vid fastställandet av huruvida de tröskelvärden som anges i punkt 3 a och b överskrids.”

(3) Artikel 33 ska ändras på följande sätt:

(a) I punkt 1 ska följande led läggas till som led d:

”d) Hantering av följderna av att Förenade kungariket inte utvidgar tillträdesrätten till Förenade kungarikets vatten för unionsfiskefartyg som har ett avsevärt beroende av tillträdet till dessa vatten för att bedriva fiskeverksamhet, om fördragen upphör att vara tillämpliga på Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.3 i fördraget om Europeiska unionen.”

(b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

2. Det stöd som avses i punkt 1 a, b och c får beviljas under högst sex månader per fartyg under perioden 2014–2020 och det stöd som avses i punkt 1 d får beviljas under högst nio månader per fartyg under perioden 2014–2020. Utgifter avseende punkt 1 d ska vara stödberättigande från och med den dag då Europaparlamentets och rådets förordning (EU) [...] börjar tillämpas*.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) [2019/...] av den [*datum*] om ändring av förordning (EU) nr 508/2014 vad gäller vissa regler som rör Europeiska havs- och fiskerifonden med anledning av Förenade kungarikets utträde ur unionen (EUT L , …, s.).” *[nummer och hänvisning till denna ändringsförordning ska införas av Publikationsbyrån]*.

Artikel 2

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med dagen efter den dag då fördragen upphör att vara tillämpliga på och i Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.3 i fördraget om Europeiska unionen.

Denna förordning ska dock inte tillämpas om ett utträdesavtal som ingåtts med Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.2 i fördraget om Europeiska unionen har trätt i kraft det datum som avses i andra stycket i denna artikel.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar *Ordförande*	*På rådets vägnar* *Ordförande*